

TITULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS

Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia

Práctica da conservación activa dos bens pictóricos II

Departamento: Conservación e restauración de pintura

Obrigatoria da especialidade	Curso: 3º pintura	2º Cuadrimestre	11 ECTS
-------------------------------------	--------------------------	------------------------	----------------

Práctica

Profesora: Inmaculada Santiago Cendán

isantiago@edu.xunta.gal

Horario: 12 horas semanais

DESCRIPCIÓN DA MATERIA

Execución dos tratamentos de conservación-restauración aplicables á pintura sobre metal e pintura mural, mediante obra real ou, ocasionalmente maquetas. Elaboración de informes.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares e en contextos culturais diversos.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X2	Coñecer e identificar a composición material do ben cultural e os procedementos e técnicas empregados na súa elaboración.
X4	Determinar os exames ou análises precisos para avaliar os seus resultados.
X5	Determinar os criterios de intervención e decidir o tratamento de conservación máis axeitado.
X7	Deseñar sistemas e tratamentos de conservación e restauración.
X11	Acadar a capacidade de colaborar e traballar en equipo con outros profesionais.
X15	Coñecer os riscos laborais e as medidas e normas de seguridade e saúde, e a súa aplicación para o restaurador, os bens culturais e o medio.
X16	Avaliar a eficacia dos tratamentos realizados

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE DE PINTURA

EP1	Diagnosticar as alteracións dos bens pictóricos e dos seus materiais constitutivos mediante o seu exame, identificación, análise e valoración.
EP2	Decidir e executar os tratamentos máis adecuados a cada caso, poñendo en práctica os coñecementos, os criterios, os procedementos técnicos e as habilidades e destrezas adquiridas.
EP4	Planificar, documentar e facer o seguimento do proceso de conservación e restauración dos bens pictóricos, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
EP5	Establecer un diálogo interdisciplinario con outros profesionais relacionados co ámbito do patrimonio cultural, especialmente no concernente aos bens pictóricos.

EP8	Realizar unha análise crítica da metodoloxía, os tratamentos e os materiais empregados e avaliar a eficacia da intervención realizada.
EP10	Utilizar os recursos que as novas tecnoloxías facilitan para o desenvolvemento do exercicio profesional.

UNIDADES DIDÁCTICAS		
Unidades	Subtema	% no total da materia
1. Pintura Mural	1.1 Determinación dos materiais e estrutura da pintura mural	7 %
2. Pintura mural. Alteracións	2.1 Determinación de alteracións dos soportes e revestimentos 2.2 Determinación de alteracións das capas pictóricas	17%
3. Pintura Mural. Tratamentos	3.1 Tratamentos de Morteiros e capas pictóricas (consolidación, fixación, reintegración, Arrinques) 3.2 Limpezas. Eliminación de sales. Tratamentos Biocidas.	39%
4. Pintura Sobre Metal	4.1. Pintura sobre metal: Materiais e técnicas. Alteracións. Tratamentos	32%
5. Realización de informes		5%

PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Metodoloxías	Horas aula	Horas fóra	Total
Actividades introdutorias	1		1
Prácticas de laboratorio	197		197
Resolución de problemas ou exercicios	6	19	25
Presentacións/exposicións	6	5	11
Traballos tutelados	6	35	41
Total	216	59	275

SISTEMAS DE AVALIACIÓN		
Método	Criterios	% avaliación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aplicación dos coñecementos adquiridos. Corrección no desenvolvemento do exercicio.	15%
Informes, memorias de prácticas	Rigor técnico nas propostas de intervención e	15%

	tratamentos realizados nas obras reais do taller, e asimilación e capacidade de aplicación de conceptos teóricos. Claridade na exposición do informe e concordancia entre o informe escrito e o traballo efectuado no propio taller.	
Observación sistemática	Asimilación e aplicación dos coñecementos adquiridos. Calidade do traballo realizado e iniciativa na busca de solucións	50%
	Responsabilidade. Capacidade de organización. Interese demostrado	20%
Total		100 %

OUTROS COMENTARIOS A AVALIACIÓN E MEDIDAS DE RECUPERACIÓN

- Dado o carácter práctico da materia, a asistencia é necesariamente obrigatoria.
- A non asistencia ás clases implicará a imposibilidade do desenvolvemento correcto da materia, repercutindo necesariamente na cualificación e na perda da avaliación que se realiza de modo continuo ao longo do curso.
- Avaliarase así, de forma continuada, o progreso no proceso de aprendizaxe, incluíndo neste proceso todos os resultados acadados no traballo de clase (realización de todas as prácticas, exercicios ou traballos dentro do calendario e prazos estipulados), e nos exames propostos ao longo do curso.
- Ao rematar o curso, na convocatoria ordinaria, realizarase un exame final que servirá de recuperación parcial/total segundo as partes non superadas.
- A avaliación ordinaria poderá incluír a realización de probas específicas finais, ademais das probas e procedementos recollidos dentro da aplicación da avaliación continua.
- Nesta convocatoria ordinaria, os alumnos que acumulen un número de faltas superior ao 25% do total, ou que non teñan entregado no prazo estipulado os traballos requiridos, terán que realizar unha proba escrita sobre diagnose e/ou proposta de tratamento dunha ou varias pezas, para avaliar o seu grao de competencia e, unha vez superada esta, unha proba práctica da materia.
- No caso de perda de avaliación continua na convocatoria ordinaria por causas xustificadas, o departamento poderá establecer, unha vez estudado o caso, a posibilidade de probas alternativas.
- Os alumnos que non a superaran a convocatoria ordinaria terán a posibilidade de presentarse á convocatoria extraordinaria.
- De cara á avaliación extraordinaria o alumno terá que realizar unha proba escrita baseada en: Diagnose e/ou proposta de tratamento dunha ou varias pezas, e preguntas específicas sobre o uso e características de materiais e técnicas de intervención. Só en caso de superar dita proba, a continuación poderán realizar unha proba práctica da materia.

ATENCIÓN PERSONALIZADA

Ofrecerase atención personalizada ao alumnado durante todo o curso. As titorías docentes desenvolveranse polas tardes previa cita co profesor.

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

- AAVV: **“TRATAMIENTOS Y METODOLOGÍAS DE CONSERVACIÓN DE PINTURAS MURALES”**. Ed. Fundación Sta. María la real, Aguilar de Campoo 05. ISBN 84-89483-97-3.
- AAVV: **“THE CONSERVATION OF WALL PAINTINGS”**. Ed. GCI 91
- AAVV: **“TÉCNICAS DE CONSOLIDACIÓN EN PINTURA MURAL”**. Ed. Fundación Sta. María la Real, Aguilar de Campoo 98. ISBN: 84-89483-07-08
- **“PRINCIPALES CAUSAS DE ALTERACIÓN DE LAS PINTURAS MURALES”** Cd. Ed. UPV 07. ISBN 9788483631164
- Mora, L.; Mora, P.; Philippot, P.: **“LA CONSERVACIÓN DE LAS PINTURAS MURALES”**. Ed. Univ Colombia ICCROM. Bogotá 03. ISBN958-616-763-1
- AAVV: **I JORNADAS DE CARACTERIZACIÓN Y RESTAURACIÓN DE MATERIALES PÉTREOS EN ARQUITECTURA, ESCULTURA Y RESTAURACIÓN. TOMO II**. Univ. de Zaragoza. Junio 2001. ISBN: 84-600-9796-X (Tomo II). 84-600-9794-3 (obra completa)
- Doménech Carbó, T.: **“ASPECTOS FÍSICO-QUÍMICOS DE LA PINTURA MURAL Y SU LIMPIEZA”**. Ed UPV, Valencia 2006